

DECIZIE

10 mai 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Mariana Pitic
Aliona Miron

examinând recursul depus de Iurie Botnari,
în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea depusă de Iurie Botnari,
cu privire la inițierea procedurii de executare a hotărârii judecătorești,
împotriva încheierii din 21 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a
respins cererea înaintată cu privire la inițierea procedurii de executare în temeiul
hotărârii nr. 3-88/2019 din 13 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, ca
neîntemeiată,

c o n s t a ț ă :

La data de 24 ianuarie 2023, Iurie Botnari a depus la Curtea de Apel Chișinău
cerere cu privire la inițierea procedurii de executare a hotărârii din 13 martie 2019 a
Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d. 2).

Astfel, prin hotărârea din 13 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,
s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Iurie Botnari împotriva Casei
Naționale de Asigurări Sociale privind recalcularea pensiei și declararea ilegală a
refuzului. S-a recunoscut ilegal refuzul nr. B2583/18 din 14 decembrie 2018 a Casei
Naționale de Asigurări Sociale. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale de a
efectua recalcularea cuantumului pensiei lui Iurie Botnari, luându-se în considerare
confirmarea nr. 13404 din 17 august 2018, eliberată de către Inspectoratul General al
Poliției, Direcția de Poliție a mun. Chișinău (f. d. 3 - 6).

Prin încheierea din 21 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea
înaintată de Iurie Botnari cu privire la inițierea procedurii de executare în temeiul
hotărârii nr. 3-88/2019 din 13 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, ca
neîntemeiată (f. d. 32 -34).

La 02 martie 2023, prin intermediul oficiului poștal, și repetat, la 20 martie 2023,
Iurie Botnari a depus recurs împotriva încheierii din 21 februarie 2023 a Curții de Apel
Chișinău (f.d. 37-52; 56-58).

În susținerea recursului a invocat dezacordul cu încheierea contestată, considerând-o ilegală și neîntemeiată, nefiind adoptată în conformitate cu normele de drept material și procedural și fiind bazată pe aprecierea eronată și incompletă a tuturor probelor și circumstanțelor cauzei.

Recurentul a menționat că Curtea de Apel Chișinău a conchis eronat precum că, cererea cu privire la inițierea procedurii de executare a hotărârii din 13 martie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani a fost depusă peste termenul de 3 ani, stabilit de lege. Or, hotărârea din 13 martie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani a devenit irevocabilă la 16 octombrie 2019.

Făcând referire la art.2 alin.(2) din Legea nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii și Hotărârea Curții Constituționale nr.27 din 20 noiembrie 2011 recurentul a relevat, că dreptul la pensie este imprescriptibil și dreptul social constituie o valoare economică și este protejat de art. 46 din Constituția Republicii Moldova, fără limite temporale.

De asemenea, la cererea de recurs, recurentul a anexat plicul, în care i-a fost expediată încheierea din 21 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, aceasta fiind expediată la 23 februarie 2023.

Recurentul a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii contestate, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care să fie admisă cererea cu privire la inițierea procedurii de executare a hotărârii din 13 martie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani.

La 14 martie 2023 și respectiv la 21 martie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimă Casei Naționale de Asigurări Sociale, copia recursului depus de Iurie Botnari, cu posibilitatea depunerii referinței (f.d.59), însă intimata nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință până la data examinării recursului.

Conform art. 195 Cod administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedură civilă, cu excepția art. 169-171.

Potrivit art. 241 alin. (3) Cod administrativ, pentru contestarea cu recurs a încheierilor judecătorești se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

În conformitate cu art. 243 alin. (2) Cod administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Articolul 241 alin. (1) din Codul administrativ prevede că, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

Conform art. 249 alin. (3) din Codul administrativ, executarea este inițiată printr-o cerere a creditorului executării. Deciziile în procedura de executare se emit prin încheiere, care poate fi contestată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 3 zile.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la data de 21 februarie 2023, însă la materialele cauzei nu sunt anexate probe, care ar confirma notificarea acesteia recurentului Iurie Botnari.

La cererea de recurs, recurentul a anexat plicul, în care i-a fost expediată încheierea din 21 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, aceasta fiind expediată la 23 februarie 2023.

Totodată, conform informației Track & Trace a Poștei Moldovei, recurentul Iurie Botnari a recepționat încheierea din 21 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, la data de 28 februarie 2023.

Astfel, instanța de recurs constată că recursul depus de Iurie Botnari la data de 02 martie 2023, este depus cu respectarea termenului prevăzut de art.249 alin.(3) Cod administrativ.

La 14 martie 2023 și respectiv la 21 martie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimă Casei Naționale de Asigurări Sociale copia recursului înaintat de Iurie Botnari, cu posibilitatea depunerii referinței (f.d.55; 59), însă intimata nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință până la data examinării recursului.

În conformitate cu art.243 alin. (2) Cod administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Examinând recursul declarat de Iurie Botnari, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 20 din Constituția Republicii Moldova, orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. Nici o lege nu poate îngredi accesul la justiție.

Conform art. 243 alin. (1) lit.b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că în speță, obiectul recursului vizează legalitatea încheierii din 21 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea înaintată de Iurie Botnari cu privire la inițierea procedurii de executare în temeiul hotărârii nr. 3-88/2019 din 13 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, ca neîntemeiată.

Examinând materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, la data de 24 ianuarie 2023, Iurie Botnari a depus la Curtea de Apel Chișinău cerere cu privire la inițierea procedurii de executare a documentului executoriu - hotărârii din 13 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d. 2).

Conform art. 251 alin. (1) Codul administrativ, hotărârile judecătorești sunt executorii după expirarea termenului de apel.

Astfel, prin hotărârea din 13 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Iurie Botnari împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind recalcularea pensiei și declararea ilegală a refuzului. S-a recunoscut ilegal refuzul nr. B2583/18 din 14 decembrie 2018 a Casei Naționale de Asigurări Sociale. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale de a

efectua recalcularea cuantumului pensiei lui Iurie Botnari, luându-se în considerare confirmarea nr. 13404 din 17 august 2018, eliberată de către Inspectoratul General al Poliției, Direcția de Poliție a mun. Chișinău (f. d. 3 - 6).

Articolul 188 din Codul administrativ prevede că, actele administrative individuale de restituire a unui bun ori realizare a altei acțiuni, de tolerare ori de inacțiune pot fi executate într-un termen de 3 ani. Termenul începe să curgă din ziua în care actul administrativ devine executoriu.

Hotărârea din 13 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, menținută prin încheierea din 16 octombrie 2019 a Curții Supreme de Justiție, a cărei executare se solicită, a devenit irevocabilă la data de 16 octombrie 2019 (f.d.12-14). Iar, creditorul/recurent Iurie Botnari, a depus la Curtea de Apel Chișinău cererea cu privire la inițierea procedurii de executare a hotărârii judecătorești nominalizate, la data de 24 ianuarie 2023.

Raportând normele citate la motivele cererii creditorului/recurent Iurie Botnari, înaintate Curții de Apel Chișinău, cu privire la inițierea procedurii de executare în temeiul unei hotărâri judecătorești, emisă în cadrul examinării acțiunii în contenciosul administrativ, depusă în procedura administrativă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, Curtea de Apel Chișinău întemeiat a conchis că, cererea creditorului este depusă cu expirarea termenului de 3 ani prevăzut de lege. Or, hotărârea a cărei executare se solicită, a devenit irevocabilă la data de 16 octombrie 2019, iar creditorul a înaintat cererea cu privire la inițierea procedurii de executare la data de 24 ianuarie 2023, depășind termenul de înaintare a executării actului judecătoresc.

Curtea Constituțională, în decizia nr.76 din 09 iulie 2018, privind inadmisibilitatea sesizării nr. 88g/2018, referitor la excepția de neconstituționalitate a art. 16 alin. (1) și art. 61 alin. (1) lit. b) din Codul de executare, a statuat inter alia că, legislatorul a pus la dispoziția creditorului suficiente mecanisme și garanții pentru asigurarea executării hotărârilor judecătorești definitive.

Hotărârea nr. 3-88/2019 din 13 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, prin care a fost anulat refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale și obligată să recalculeze cuantumul pensiei lui Iurie Botnari, luându-se în calcul confirmarea nr.13404 din 17 august 2018, eliberată de către Inspectoratul General al Poliției, Direcția de Poliție a mun. Chișinău, a fost prezentată Casei Naționale de Asigurări Sociale spre executare și urmează a fi luată în calcul la stabilirea pensiei.

Având în vedere cele constatate, instanța de recurs apreciază ca fiind justă concluzia Curții de Apel Chișinău, care a stabilit că, creditorul Iurie Botnari, cu încălcarea termenilor și procedurilor stabilite de Codul administrativ, s-a adresat cu executarea hotărârii nr. 3-88/2019 din 13 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, peste termenul de 3 ani stabilit de lege.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție punctează imperios că, potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, se reține cu titlu de principiu, că dreptul la un proces echitabil ar fi iluzoriu dacă ordinea juridică a unui stat ar permite ca o hotărâre judecătorească definitivă și obligatorie să rămână inoperantă, în detrimentul unei părți a procesului (Immobiliare Saffi v. Italia, 28

iulie 1999, §63; Șandor v. România, 24 martie 2005, § 23). De asemenea, dreptul la executarea unei hotărâri, face parte integrantă din „dreptul la o instanță” (Hornsby împotriva Greciei, pct.40; Scordino împotriva Italiei (nr.1) (MC), pct.196). În caz contrar, garanțiile art.6§1 din Convenție ar fi lipsite de orice efect util (Bourdov împotriva Rusiei, pct.34 și 37).

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea contestată este întemeiată și legală, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea din 21 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art.243 alin.(1) lit.b) Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul depus de Iurie Botnari.

Se menține încheierea din 21 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea depusă de Iurie Botnari cu privire la inițierea procedurii de executare a hotărârii judecătorești.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Mariana Pitic

Aliona Miron